

В. Винниченко.

ФАЛЬШИВЕ РОЗУМІННЯ НАЦІОНАЛЬНО-УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.

(Уривок з книжки В. Винниченка п. н. "Відродження Нації".)

8. Злочинна агітація проти українського національного визволення.

І от помало, незаметно почало розвивати ся таке цікаве явище. Що твердішою з поверху, з надвору здавалась наша державність, що більше вона набирала вигляду "справжньої" державності, то більше й більше слабала й підупала з середини, в своїх дійсно-справжніх основах — в широких народних масах.

Ми, як уже сказано, пренаївно поясняли се розкладаючим, "безсовісним" впливом большевиків, їхньою агітацією, демагогією. Засліплені, заціпенілими, одурманені своїм ідеалом державності "як у людей", ми не бачили того, що то-ж ми самі були тими агітаторами й демагогами, що розкладали наші маси.

Бо хіба вони не бачили, наприклад, нашого поведіння в справі миру? Большевики скидають Тимчасове Правління, яке було на шворці союзницького імперіалізму, яке гальмувало по його волі справу миру, й оповіщають сепаратний мир, оповіщають, нарешті, кінець усім стражданням і страхітливим побоїм. Здається, українській, народній, "свій" уряд повинен би радісно підхитити се оповіщення й разом з большевиками якомога швидше провадити сю справу до кінця.

А замість того що? Голова Генерального Секретаріату заявляє, що тільки створене центральне, федеративне, "однородно-соціалістичне" правління може вести таку важну справу.

А генеральний секретар військових справ С. Петлюра рішучо розсилає по всіх штабах армії, корпусів і дивізій циркулярну телеграму, в якій прекатегорично забороняє всім українським частинам виконувати розпорядження Ради Народних Комісарів, бо "Генеральний Секретаріат Української Республіки веде переговори з загально-армійським комітетом і з областями Росії в справі сформованя Центрального Правління з представників національності й центр революційної демократії, котре одне може бути правосильним розпочати переговори в справі перемиря. Всякі інші переговори принесуть нещастя, відкривають фронт для противника і поведуть за собою захват української землі".

Хіба одна така телеграма не була краще за купи "безсовісних" большевицьких прокламацій?

І то-ж робило ся з пренаївною широтою, з переконанням, що маси, дійсно, будуть чекати, поки Г. Секретаріат сформує таке повноправне Центральне Правління й не будуть виконувати розпоряджень Народних Комісарів, що уявляли їх від стільки мук. То-ж було ширше переконання, що маси так само жагуче прагнуть такої самої національної держави, якої прагнула Центральна Рада, й через те будуть з такою самою прихильністю дивитись на перебування в Києві представників союзницького імперіалізму, який три роки катував їх на фронтах.

А маси цілком вірно вгадували цілі й причини такого ласкавого відношення сих "джентельменів" до української справи. І, розуміють

ся, ся "ласкавість" як раз протилежне вражіння робила на них. Сі "джентельмени" були прекрасними большевицькими агітаторами, навіть більше: вони краще всяких чорносотенських україножерів агітували серед мас проти самої української ідеї. Ага, так он вона яка, ота українська коля, — з союзниками братається, їхньої ласки запобігає, їхнього признання шукає, для неї се признає дорожче страждань свого народу!

Хіба-ж знову се була не найшкідливіша, не найзлочинніша проти нашого національного відродження, супроти самої ідеї його агітація?

Або такі явища. Коли стався жовтневий революція в Петрограді й коли українська влада оголосила Українську Народну Республіку, багато українських військових частин, що стояли в тилу в Росії, стали виявляти жагуче бажання їхати на Україну, служити рідному краю, боронити й скріпляти Народну Українську Республіку. Не вважаючи на всякі перепони й перешкоди з боку большевицької влади, з великими труднощами й жертвами, але з великою вірою й любовю до своєї державності, ці військові частини нарешті добивались таки до великої України. З дороги вони весь час посилали телеграми Центральному Раді, що от вони їдуть піддержувати й помагати своїй революційній, народній, соціалістичній владі. Цілком натурально, що вони сподівалися, що їх приймуть привітно, тепло, широко, як своє, народне військо.

Але... в більшості випадків їх зустрічали нестерпно, недовірно, — адже вони їхали з большевицького краю й напевне принесли большевицьким духом. Через те траплялось так, що деякі з таких полків українська народна влада тримала на станції по кілька днів у холодних брудних вагонах, без їжі, під "карантинном". Отже можна собі уявити, який настрої утворював ся серед тих полків такою нашою "агітацією", таким довірем до них.

А далі? Ну, от пройшли нарешті ті полки карантин, розташувались у своїй державі. І неважко-ж вони не мали ніякої змоги бачити, що діялось тут кругом них і зривати з тим, що робилось у большевицькій? Хіба їм не видно було, що большевики всю свою увагу, всю акцію, всі сили направляли на знищення панованя експлуататорських класів, що вони були рішучі, немилосердні, навіть жорстокими оборонцями бідноти проти всякого панства, проти всякої соціальної несправедливості й визиску? Вони-ж бачили на свої очі, як там у Росії томалося, трощилось, топталось згорі до низу, в усіх соціальних і державних закутках оте пановане панства.

А так само їм, отсим нашим воїкам, нашим передояненим у салдатські шинелі селянкам і робітникам, видно було, що робила українська влада, як вона оберігала, шанувала, не допускала пальцем торкнутися основи того панованя на Україні, як сама набирала характеру старої бюрократичної буржуазної влади.

Всі-ж наші недостоїнні парадокси з попом, всі наші реверанси перед поміщиками, банкірами, фабрикантами; всі наші залізання до союзницького імперіалізму, все се відбувалось на їхніх очах.

І хіба се не була "сама безсовісна", сама злочинна агітація наша проти великої ідеї національного визволення нашої нещасної наймицької нації?

І яких же большевицьких агітаторів треба було, щоб викликати глибоке недовіре до "своєї" влади?

новить справжній мир. І пролетаріат взяв ся за розв'язане сих суперечок. Порушив Соціалістичною Революцією охоронило Росію й Україну й перемістило ся в Австро-Угорщину й Німеччину.

Пролетаріат Заходу не дозволить своїй буржуазії здурити нашу революцію.

Капіталісти не хотіли рахуватись з владою робітників, вони дивили ся на ню, як на якусь дикунство, вони були певні того, що пролетаріат не зможе і не з'уміє витворити державні форми. А з другого боку ще не закінчена війна зв'язувала руки західному пролетаріатові. І от буржуазія Антанти хотіла власними силами зломати владу робітників і селян. Почали ся десанти — в Сибірі, в Одесі, в Архангельську. Але буржуазія помилила ся. Західно-європейський пролетаріат став до рішучої боротьби з нею і примусив її зняти свої десанти, зрети ся від збройної боротьби з робітничо-селянською владою.

Орієнтація на внутрішню контрреволюційну провалила ся.

Коли зріст революційного руху в усіх країнах примусив буржуазію відмовитись від збройної боротьби з Радянськими Республіками, тоді буржуазія Заходу перейшла до іншої тактики — до блокування й до підтримки внутрішньої контрреволюції. Але ця підтримка внутрішньої контрреволюції не привела до нічого, вона знищила. Блокаду-ж прийшло ся зняти, не з доброї волі, бо немає волі у імперіалістів кормити революцію, а під примусом своїх робітників.

Спекулянти на національному визволенні.

Встановивши блокаду й підтримуючи внутрішню контрреволюційну силу, Антанта скористувалась проти робітничо-селянської влади й новоутворені держави. Тут вона спірала ся на дрібну буржуазію, яка виставила гасла національного визволення. Але ця дрібна нежитездатність, своє повну нежитездатність своє повне рабство у великого капіталу і те, що вона тільки спекулює на національній справі. Перша за все виявилось, що дрібна буржуазія віддає себе в цілковиту залежність від великої буржуазії імперіалістичних країв, і Центральна Рада й Директорія й Петлюра — всі вони робили тільки те, що їм наказували імперіалісти заходу і тільки до того часу, поки ся буржуазія не знайшла більше приємного "спільника" — великий капітал — представником якого був Денкін.

Війна не вратувала капіталізму.

Але всім також ясно стало і те, що війна не вратувала капіталізму від неминучої загибелі, не усунула небезпек соціалістичної революції.

Між спільниками була згода тільки до того часу, поки вони готували ся пограбувати, але як тільки вони почали ділитися награбованим, то кінчало ся і згода. І тепер держави Антанти готують ся до нової війни, до нового розв'язаня суперечок збройною силою. Такі суперечки з першого дня після закінчення миру розділили держави Згоди — тут на Сході Франція орієнтувала ся на дрібну буржуазію, Англія просто і недвозначно стала підтримувати великий капітал. На Далекому Сході в Сибірі прийшло до острих суперечок між Америкою, Англією й Японією, і ці суперечки ростуть з кожним днем: миру не полагджено.

Соціалізм розв'язе суперечки.

І тепер всі переконались, що буржуазія і капіталістичний лад мають уступити своє місце пролетаріатові і соціалістичному ладові, який один розв'язе всі суперечки, і встановить справжній мир.

ка звикла йти за ними в парламентах.

Але коли свідомі робітники взяли ся до зброї, то соціал-угодовці не могли їх дурити і розстрілювати при помочі робітників, а були примушені до того, щоб організувати збройну силу з офіцерів і лаських синків, а ті, розуміють ся, терпіли соціал-угодовців доти, поки не почували себе в силі їх скинути і встановити владу реакції. І Литвіч скінув Шайдемана.

Німецькі робітники скинули і Литвіча, знищили німецьку королівщину і скинули Шайдемана — тільки там буржуазія міцніша, ліпше організована і там горожанська війна буде більш жорстокою, більш кривавою. В німецькій революції повторюють ся всі етапи нашої революції — вже великі частини Німеччини заняті військом французьких імперіалістів, щоб зломати робітників. Але ми знаємо, що се веде тільки до того, що війська імперіалістів самі революціонізують ся.

Соціалістична революція буде.

Бачучи се і маючи ті численні факти, які свідчать про зріст революційного руху в Європі, ми можемо з певністю сказати, що час соціалістичної революції на заході не далекий. Ті відомості, які ми маємо про Польщу свідчать про те, що жандарм Європи — шляхецька Польща не встоїть і досить одного удару, щоб червоне полум'я охопило і Галичину і Польщу.

Наші завдання.

І перед вами, товариші, стоять великі завдання — вам треба не тільки організувати ту міцну силу, яка пробує хід в Європу, але треба і зв'язувати всі невідомі елементи до чого веде праця тих, хто прикриває ся національними гаслами. І для переведеня сих завдань треба напружити всіх зусиль. (Гучні оплески).

(Дальше буде.)

У ФРАНЦІЇ.

Здєнерване робітничих мас у Франції росте з дня на день. У всіх містах вибухнуло спонтанно з диметарною силою страйки, демонстрації, розрухи, які свідчать про недовдоволення сих мас з існуючих порядків; життєвих відносин і взагалі з пануючого суспільного ладу.

Се здєнерване і недовдоволене має свою основу в страшній економічній кризі, яку тепер по всій перебуває Франція. Війна підкопала Францію більше чим яку будь іншу державу і не дивлячись на се, що вона вийшла з цієї війни побідницею в мілітарнім значенні, то економічно вона не лише побила не віднесла, а напикала зістала розбита. Її промисл страшно потерпів, торговля розхитана, фінанси підупали, кредит змалів а се потягло за собою великий упадок курсу французького франка, що викликало знову нечувану в Франції дорожнечу, яка давить з дня на день що раз то більше робочі маси.

Кріза затягаєт ся і заострюєт ся тим, що уряд французький такий, який він є нині, не є в силі на жадні бундші соціалістичні реформи, які облегчили би долю мас, бо він, як вірний слуга великого капіталу, не важить ся і не має навіть сили приборкати сей капітал до уступок в користь трудового люду. Се явище є характерне зрештою для цілого буржуазного інтернаціоналу.

Зробити се може тільки основний переворот соціально-політичний революція — якої завданням має бути віддане всіх багатств і засобів праці народу, дійсно народів — трудящим, і сям способом усунути нужду і голод.

Се французькі маси, які охолонули вже з штучно втвореної горячки побіди і з хоробливого шевнізму, надали відчувати з повною силою і тому не диво, що вони револютують, демонструють

та страйкують, що вони революціонізують ся та подають ся що раз то більше на ліво, бо хотять революційним шляхом видістатися з сего розпачливого положеня, в яке загнала їх війна, що вибухла для капіталу і покінчила ся в користь капіталу.

На сім ті треба пояснити собі кровавий Перший Май, який відбув ся в Парижі в сім році. Буржуазна преса й офіційні відомості старають ся вправді замести сей факт, що на робітничім святі тежла робітничая кров, але замазати справу не так то і легко, бо з інших сторін доносять, що є багато убитих, сотні ранених і сотні арештованих. Конфлікт двох сил наростає і в Франції, як всюди в світі, до катастрофальних розмірів і можливо, що в країні революцій ся катастрофа настане скоріше, як загалом думають. Маси пруть до неї з нестриманою силою, бо в катастрофі капіталістичного ладу їх жите.

(Нова Доба.)

Як українські робітники у Відні святкували 1. Мая.

Трицять з ряду свято Першого Мая обходив український пролетаріат у Відні спільно з усіма товаришами-комуністами. Ранком перед год. 9. відбули ся збори українського робітництва в тов. "Єдність", які відкрив голова товариства коротенькою промовою, урляючи слово тов. П., як референтів.

Товариш П. в сильних красках змалював історію пролетарського свята, яке сього року обходить весь революційний світ, домагаючи ся миру з Соціальною Росією й Україною. На жаль, в рядах українських соціалістів знайшли ся зрадники соціалістичних ідей, Петлюри, Лівницькі й Порші, які пішли на службу варшавської шляхти, на службу світового імперіалізму і капіталізму, а навіть габсбургсько-романівського фєвдального монархізму. В кінці поставив слідуючі резолюції, які зібрані одноголосно ухвалили:

Резолюції ухвалені українським робітництвом на першому майськн святі у Відні 1920 р.

Українське робітництво, зібране на святі Першого Мая 1920 р. у Відні, висказує свої найбільші симпатії і виявляє свій найбільший подив боротьбі з революційному, комуністичному трудовому людови соціалістичної Росії й радянської України за зруйнуванє старого капіталістичного ладу визиску і неволі і за будову нового комуністичного ладу, та жадає за довершеня сього велитенського завданя негайного справедливого мира. Виходячи з сего заложєня українське робітництво:

1. Протестує з найбільшою рішучістю проти дальшої війни, яку веде світовий імперіалізм на чолі з Англією з соціалістичними республіками Росії й України.

2. Протестує з найбільшим негодованєм проти соціалістичного льока Пєлєуського, який на чолі польсько-шляхецького бандітизму несе руйну, муки, неволю і смерть визволившому ся трудовому людови соціалістичної України.

3. Осуджує всіми фібрами обуреної пролетарської душі низький злочин зради подлого пахолка польської шляхти т. зв. "генерального гетьмана" Петлюри, який ради особистот слави і користі, продав український народ польським імперіалістичним бандітам.

Осуджуючи сей злочин, український пролетаріат клянеть ся, що буде бороти ся в рядах революційного комуністичного трудового люду так довго, аж настане повна побіда над визискувачами і гнобителями всього світа.

По зборах пішли українські робітники на площу Votivkirche, де зібрали ся товари-

ші других народів, а де в імени української комуністичної групи говорив по українськи тов. С., зазначуючи єдність українського пролетаріату зі всіма товаришами з III. Інтернаціоналу.

По промовах інших національних представників розвивув ся похід, в якому взяло участь українське робітництво. ("Нова Доба.")

Злочинні німецьких соціал-патріотів.

Кореспондент "Дейли Гералда" так пише про злочини, яких допускали ся висланники Шайдемана і Еберта на німецьких комуністів в надренськнм окрузі, підчас послідного вибуху революції:

ЛІСЕЛЬДОРФ. — Ситуація в Ессейн грізна. Урядові війська обходять ся з робітниками брутально. В перші дні по їх прибутю, арештували і побили сотки людей — і то лише тому, що з вигляду були подібні до робітників.

В міській раді міста Ессену застрілено брутально двох робітників — без суду.

В горішній частині Ессена спрямовано машинною карабіни на товпу робітників. Сотки людей у в'язницях. Ті, що мешкають близько в'язниць чули звідтам часто відгомін карабінових вистрілів.

Нині я говорив з обанджованим робітником; його побили немилосердно жовніри. Роблено ревізії від дому до дому, при чім поранено багато осіб. Через цілий день можна було бачити жовнів, котрі вели багато осіб на страчене або до тюрми. Подібні або гірші відносини панують в таких фабричних містах як: Мільгайм, Дінслякен, Дуйсбург і інших.

Мусіли копати для себе гроби.

В Дінслякен, як оповідав цивільний комісар Тілеман, який приватний чоловік, ранений припадком на улиці, зівстав витягнений з ліжка і застрілений вірними військами Еберта за підозрінє, що є раненим червоним.

В Мільгаймі застрілено 25 людей.

Були вони членами спеціальної поліції, котру уступаючи комуністи лишили для втримання порядку. Помагали вони навіть соціал-патріотичним військам при вишукуваню кватир і т. п.

В кінці однак шайдеманівці примусили їх до копаня гробів, перед котрими їх постріляно.

Мене також арештовано і если-б не протест загранично го бюра, то не знаю, що було би зі мною стало-ся.

Всі робітничі провідники мусіли утікати. Тисячі червоних находять ся в Колонії. Многі міста жадають забраня брутальних військ.

Як витали британську робітничу делегацію в Москві.

МОСКВА, 17. мая. — Сьогодні в полудне прибула тут делегація англійських заводчих союзів і її привітано великою народною демонстрацією. В комітеті, який вишлов на Николаївську стацію на стрічу Англійцям, була заступлена майже кожда місцева робітничая юнія. Представники були здебільшого не юнішні урядники; але фабричні та залізничоробітничі.

Після привітних промов голови московського Союзу і голови всеросійської федерації заводчих союзів, англійські делегати запевняли представників російського робітництва, що англійські робітники є проти бльокади Росії, проти інтервенції і проти польського наїзду. Вони заявили, що вернувши до Англії, будуть старати ся, аби зорганізоване робітництво зажадало від правління відновлення зносин з Росією.

Ширіть "Українські Робітничі Вісті!" Передавайте з рук до рук, з хати до хати!

ПЕРША ГАЛИЦЬКА КОМУНІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В КИЇВІ.

(Від європейського кореспондента "Українських Робітничих Вістей").

(Продовженє.)

ЗАСІДАННЯ 24-ГО ЦВІТНЯ.

БІЖУЧИЙ МЕНТ.

З докладом про біжучий мент і завданє парії виступає т. Панає Лубченко.

Потрібно мати прогноз.

Щоби намітити способи, якими має пролетаріат йти до своєї остаточної перемоги, каже П. Лубченко, нам треба уважно оцінити сучасне становище революції, бо від оцінки сучасного менту залежить встановленє потрібного нам прогнозу.

Капіталістичний світ шукає порятунку в війні.

Світова війна, котра почалась в наслідок капіталістичного розвитку, в наслідок того, що конкуренція між капіталістичними країнами, з природною необхідністю, вимагала від них розв'язаня збройною силою справи поділу ринку, поділу рештків земної кулі. Війна явилась найрішучішим фактом капіталістичного розвитку. Але крім сього буржуазія бачила й розуміла, що пролетаріат іде до перемоги, до остаточного знищеня її влади, що капіталістичний розвиток веде до перемоги пролетаріату, і дробувала уратувати себе війною, яка далаб їй

можливість більш загарбувати і дальше протриматись. Треба було засліпнути очі пролетаріатові.

Щоби втягнути в сю війну за поділ світу пролетаріат, буржуазії треба було засліпнити йому очі, треба було обманути його, щоби він пішов воювати за її інтереси. І буржуазія видвинула визвольні гасла війни. В кожній країні буржуазія казала, що війну вона провадить не за свої інтереси, а за визволенє з під чужого ярма малих поневоленних націй.

Буржуазна брехня виявила ся.

Соціалісти вже в початку війни вказували, що справа іде не про визволенє націй, а тільки про те, хто має гнитити ці нації — чи одні, чи другі капіталісти. І от тепер, коли маємо вже кінець війни — ми бачимо, що ся брехня всім вияснила ся.

Коли прийшло до закінчення миру, то ті, хто говорив весь час про визволенє націй, підбивали одну націю другій, залежно від своїх інтересів. Так Антанта віддала Галичину буржуазній Польщі, тому, що польська буржуазія дала їй певні гарантії, що хлоп Галичини буде працювати в інтересах польського цана, а той буде вірним слугою антанти.

І тепер всі переконались, що буржуазія і капіталістичний лад мають уступити своє місце пролетаріатові і соціалістичному ладові, який один розв'язе всі суперечки, і встановить справжній мир.

До чого ведуть соціал-угодовці.

Ходом подій в революції висувает ся на зміну буржуазній владі соціал-угодовців. Так в Німеччині прийшли до влади Шайдеман і Носке, за якими йшла частина робітництва, я-